



Lohko 4

Alueella on teollisuusrakennuksia sekä vesiallas. Altaan reunat ovat eteläosiltaan lähes yhtenäisen kiiltopaju-tuhkapaju-harmaaleppä kasvuston reunustamaa. Joukossa esiintyy paikoin myös hieskoivua. Aivan altaan pohjoisosassa olevassa pohjukassa kasvaa halava (*Salix pentandra*). Altaan reunojen putkilokasvilajisto on tavanomaista ja vähälajista. Lajistoon kuuluu mm. maitohorsmaa, peltokortetta sekä niittyleinikkiä. Lohkon länsireunalla on teollisuusrakennuksia ja aivan eteläosassa on kenttä, jota käytetään mm. puun ja hakkeen varastointialueena. Kohteella ei ole merkittäviä luontoarvoja.



Yleiskuva lohkolta 3



Lohkon 5 vesiuoman ympäristöä



Lohko 5

Alueella on laajoja maisemoituneita maakasoja. Puusto on tavanomaista ja koostuu hieskoivuista, harmaalepistä sekä muutamista kuusista. Uoman reunat ovat yhtenäisen kiilto- ja tuhkapajukasvuston reunustamia. Aluskasvillisuuden valtalajistoon kuuluu maitohorsma, nurmirölli, kylänurmikka, nurmilauha (*Deschampsia cespitosa*), peltosaunio (*Tripleurospermum perforatum*) sekä mesiangervo. Lohkolla kulkee teitä sekä junarata. Kohde on kokonaan ihmisen muokkaamaa, eikä kohteella ole merkittäviä luontoarvoja.

Lohko 6

Inventointialueen eteläosaan sijoittuva alue, joka rajautuu Kurimonhaaran lahteen. Alueen rannat ovat hiekkaisia ja puustoisia. Valtapuustoon kuuluu harmaaleppää, hieskoivua ja kiiltopajua. Pensaskerroksessa esiintyy myös pihlajaa. Aluetta on ruopattu eikä kohde ole luonnontilainen. Aluskasvillisuus rajautuu puuston reunaan eikä rannoilla ole juurikaan putkilokasvilajistoa. Aluskasvillisuuden lajistoon kuuluu maitohorsmaa, nurmilauhaa, peltokortetta sekä lutukkaa. Rannan putkilokasvilajistoon kuuluu punanataa (*Festuca rubra*), maitohorsmaa ja paikoin rantaluikkaa (*Eleocharis palustris*). Aivan vesirajan tuntumassa esiintyy hapsiluikkaa (*Eleocharis acicularis*), sinikaislaa (*Schoenoplectus tabernaemontani*) sekä ahvenvitaa (*Potamogeton perfoliatus*). Alueella kulkee rataverkosto. Pesimälinnustoon kuuluu meriharakka.

Lohko 7

Kohteella on teollisuushallien keskelle sijoittuva kenttä. Aluetta käytetään osin parkkialueena eikä kohteella ole merkittäviä luontoarvoja.



Tehdasalueella on pieni naurulokkiyhdykunta



4.2 Pesimälinnustoselvitys

4.2.1 Johdanto

Koko suunnittelualueelta ei tehty kaikkia lajeja koskevaa pesimälinnustoselvitystä, mutta mahdollinen vaateliasampi tai uhanalainen pesimälajisto selvitettiin kahden käyntikerran kartoituslaskentamenetelmällä (Koskimies 1998). Laskennat tehtiin 10.6. ja 7.7. Laskennan aikana kirjattiin ylös ainoastaan vaateliasampi pesimälinnusto. Suurin osa suunnittelualueen pesimälinnustosta on peruslajistoa ja asutuksen reunametsien pesimälajistoa. Koska kolopuut puuttuvat alueelta lähes kokonaan, on kololintuja tämän vuoksi keskimääräistä vähemmän. Myöskään kanalintuja ei suunnittelualueella esiinny. Inventointialueen pohjoisosassa olevan entisen puiston sekä teollisuusalueen pesimälinnustoon kuuluu silmälläpidettäväksi luokiteltu isokuovi, joka pesii suunnittelualueella 4 parin voimin. Eu:n Lintudirektiivin liitteen I lajeista suunnittelualueella pesii lapintiira (*Sterna paradisaea*) ja liro (*Tringa glareola*), kumpikin 1 parin voimin. Teollisuusalueen pohjoisosan altailla on pieni lokkiyhdyksunta. Kansallisessa uhanalaisluokituksessa (Rassi ym. 2001) mainituista lajeista kohteella havaittiin naurulokki ja kivitasku. Inventointialueella ei havaittu suurten petolintujen tai huuhkajan pesiä. Alueella on havaittu muuttoaikana rantakurvi, joka kuuluu E:n Lintudirektiivin liitteen I lajeihin. Lajin pesintää ei kuitenkaan ole varmistettu alueella.

4.2.2 Alueella pesivät Lintudirektiivin liitteen I pesimälinnut

Lapintiira (*Sterna paradisaea*), 1 pari

Lapintiira on pohjoisten alueiden lintu. Lapintiira pesii runsaslukuisena Perämeren luodoilla ja viihtyy myös teollisuusalueiden avoimilla kentillä ja jopa parkkialueilla. Laji pesii mielellään pienten lokkien naapurina tai tiirayhdyksunnassa. Samalla saarella saattaa olla yli sataakin pesää. Harmaalokkikolonioissa laji pesii harmaalokkien harjoittaman pesäpredaation vuoksi harvemmin.

Liro (*Tringa glareola*), 1 pari

Ainoa alueella havaittu varoiteleva liro havaittiin teollisuusalueen pohjoisosassa. Suomessa vielä runsaslukuinen liro pesii monentyyppisillä soilla ja kosteikoilla. Liro kuuluu Suomen kansainvälisiin erityisvastuulajeihin (EVA), joiden suojelemisesta Suomessa on erityinen kansainvälinen vastuu.

4.2.3 Alueella pesivät tai havaitut kansallisessa uhanalaisluokituksessa (Rassi ym. 2001) mainitut lintulajit

Naurulokki (*Larus ridibundus*), 10 paria. Vaarantunut (VU)

Teollisuusalueen pohjoisosassa on pieni naurulokkiyhdyksunta. Teollisuusalue on aidattu, joten lajin pesimämenestys on hyvä. Kohteella havaittiin runsaasti naurulokin poikasia. Alueella on runsaasti tehdastoimintaa ja kohteen vesiallasta on täytetty.

Kivitasku (*Oenanthe oenanthe*), 1 pari. Silmälläpidettävä (NT)

Kivitasku havaittiin loholla kolme olevan rantakivikon läheisyydessä. Kivitasku pesii mielellään lähellä lintuyhdyksuntia, sillä laji hyödyntää lokkiluotojen runsasta hyönteispopulaatiota.



4.3. Liito-oravaselvitys

4.3.1 Johdanto

Liito-orava (*Pteromys volans*) kuuluu EU:n Luontodirektiivin liitteen IV lajeihin ja on siten erityisesti suojeltu laji koko EU:n alueella. Kansallisessa uhanalaisluokituksessa (Rassi ym.2001) laji kuuluu luokkaan vaarantuneet (VU). Suomen liito-oravapopulaation kokoa on vaikea tarkasti selvittää, mutta seurantatutkimusten perusteella laji näyttää taantuneen viimeisen vuosikymmenen aikana jopa 30 % (mm. Hanski 1998). Liito-oravan suojelustatus on vahva, sillä Luontodirektiivin 12 artiklan 1 kohta edellyttää, että lajin lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei hävitetä eikä heikennetä. Alueellinen ympäristökeskus voi kuitenkin myöntää poikkeusluvan, mikäli lajin suojelutaso säilyy suotuisana.

4.3.2 Aineisto ja käytetyt menetelmät

Alueelle tehty liito-oravaselvitys toteutettiin jätöshavainnointimenetelmää käyttäen. Inventoinnissa liito-oravan keltaisia jätöksiä haettiin lajin mahdollisten oleskelu- ja ruokailupuiden tyviltä ja oksien alta. Samalla alueelta haettiin mahdollisia pesä- ja päivälepokoloja. Alueelta tutkittiin kaikkien suurikokoisempien lehtipuiden tyvet liito-oravan jätösten löytämiseksi. Jätösten lisäksi inventointialueelta haettiin liito-oravan jättämiä virtsamerkkejä, jotka värjäävät erityisesti haapojen epifyyttisammaleet keltaisiksi ja tuoksuvat voimakkaasti läheltä nuuhkaistessa. Lisäksi alueelta etsittiin liito-oravan jättämiä syönnöksiä ja muita ruokailujälkiä. Lajin suosimien ruokailupuiden alta löytyy silmuja ja oksankärkiä ja kesäaikana myös pureskeltuja lehtiä, joita kertyy joskus runsaastikin puiden alle.

Tietoja liito-oravan esiintymisestä Oulun pohjoispuolella, etsittiin uhanalaisrekisteristä (Hertta-tietokanta) sekä olemassa olevista luontoselvitysraporteista. Suomessa liito-oravan painopiste on etelässä ja lajin levinneisyysalueen pohjoisraja kulkee Oulu-Kuusamon seudulla. Tornion seudulta on olemassa varmistamattomia havaintoja lajin esiintymisestä mm. kesältä 2009.

4.3.3 Tulokset

Suurin osa inventointialueesta on teollisuustoiminnassa. Kohteella ei ole kolopuita eikä suuria kuusia suojapuiksi. Alueelta puuttuvat kokonaan varttuneemmat sekametsät eikä kohteella ole lajille potentiaalista elinympäristöä. Inventointialueelta ei löytynyt mitään merkkejä liito-oravan esiintymisestä, eikä alueella ole liito-oravalle soveliaista elinympäristöä. Alueelta ei ole olemassa myöskään vanhoja, julkaistuja liito-oravahavaintoja.



5. Yhteenveto

Nyt inventoidulla alueella ei esiinny Luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisia suojeltavia luontotyyppisiä eikä Metsälain 10 §:n mukaiseksi erityisen arvokkaita elinympäristöjä tai Vesilain (Vesilaki 1961/264, 15a§ ja 17a§) tarkoittamia suojeltavia pienvesiä, kuten lähteitä tai puroja. Inventointialueella ei ole perinnemaisemakohteita eikä perinnebiotooppeja, mutta suunnittelualueen itäpuolella Karihaarassa sijaitsee kulttuurihistoriallisesti merkittävä teollisuusympäristö, johon kuuluu mm. Metsä-Botnian entinen päärakennus. Inventointialueella ei myöskään esiinny Luonnonsuojelulain liitteen IV mukaista erityisesti suojeltua jokipajua (*Salix triandra*).

Alueella ei esiinny liito-oravia eikä kohteella ole merkitystä liito-oravan potentiaalisena elinympäristönä. Inventointialueella ei havaittu mitään merkkejä viitasammakosta eikä myöskään lohkon 2 lampareessa esiintynyt kutua tai nuijapäitä. Alueella ei havaittu muitakaan Luontodirektiivin liitteen IV lajeja, mutta pohjanlepakko saattaa saalistaa kohteen 2 suistoalueella. Inventointialueen teollisuusrakennuksissa on runsaasti lepakoille soveltuvia yöpymis- ja lisääntymispaikkoja. Tehdasalueen pesimälinnustoon kuuluu EU:n Lintudirektiivin (Council Directive 79/409/ETY) liitteen I lajeista lapintiira ja liro. Kansallisessa uhanalaisluokituksessa mainituista lintulajeista alueella pesii naurulokki ja kivitasku. Alue on lähes kokonaan teollisuuskäytössä ja kohteen luontoarvot ovat niukat. Alueen pohjoisosa on pensoittunutta ja rehevöitynyttä entistä puistoaluetta ja alueen putkilokasvilajisto on hyvin kulttuurivaltaista.

Alueelle suunniteltu maankäyttö ja mahdollinen biopolttoaineiden jalostamon rakentaminen ei uhkaa merkittäviä luontoarvoja.



Alueellisesti uhanalaista jokipajua esiintyy lähinnä Kemijoen ja Tornionjoen tulvarannoilla



6. Lähteet ja kirjallisuus

- Airaksinen, O. & Karttunen, K. (1998). Natura 2000 luontotyyppiopas. Suomen ympäristökeskus. 193 s.
- Hanski Ilpo K, 1998: Home ranges and habitat use in the declining flying squirrel, *Pteromys volans*, in managed forests. *Wildlife biology* 4: 33–46.
- Hanski Ilpo K, 2001: Liito-oravan biologia ja suojelu Suomessa s 13. *Suomen ympäristö* 459.
- Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T., Uotila, P. 1998: Retkeilykasvio- Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo. Helsinki
- Koskimies, P. & Väisänen, R.A. 1988: Linnustonseurannan havainnointiohjeet (2. painos). Helsingin yliopiston eläinmuseo, Helsinki.
- Leivo, M., Asanti, T., Koskimies, P., Lammi, E. Lampolahti, J., Mikkola-Roos, M. ja Virolainen, E. 2002: Suomen tärkeät lintualueet FINIBA. BirdLife Suomen julkaisu (No 4). BirdLife Suomi ry ja Suomen ympäristökeskus. <http://www.birdlife.fi/suojelu/paikat/finiba/kartat/720068.jpg>.
- Maa- ja metsätalousministeriö & Ympäristöministeriö 2004: Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen määrittäminen ja turvaaminen metsien käytössä. Ohje 30.6.2004.
- Meriluoto, M. & Soininen, T. 1998: Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. - 192 s. Metsälehti Kustannus. Helsinki.
- Mossberg, B. & Stenberg, L. 2005: Suuri Pohjolan kasvio
- Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. ja Mannerkoski, I. (toim.) 2000: Suomen lajien uhanalaisuus 2000. – 432 s. Ympäristöministeriö. Helsinki.
- Ryttäri, T. & Kettunen, T. 1997: Uhanalaiset kasvimme. – Suomen Ympäristökeskus. Kirjayhtymä Oy. Helsinki
- Suomen ympäristökeskus 2009: Hertta-järjestelmän tiedot Kemin luontokohteista ja uhanalaisista lajeista.
- WSP-Group, Metsäliiton ja Vapon biodieselhankkeen YVA-ohjelma, 2009

7. Liitteet *Lohkokartta*

